

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8C/9/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8109200723
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8109200723.27

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcov: 1/ W. Q., N.. X.X.XXXX, A. F. XX, W., právne zastúpený JUDr. Michal Feciľák, advokát, so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, 2/ J.. W. K., N.. X.XX.XXXX, A. K. B. XX, W.Š., právne zastúpený JUDr. Ladislav Lukáč, advokát, so sídlom Hlavná 17, 080 01 Prešov proti žalovaným: 1/ Prešovský samosprávny kraj, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov, zastúpený Správou a údržbou ciest Prešovského samosprávneho kraja, so sídlom Jesenná 14, Prešov, IČO: 37 936 859, 2/ Mesto Prešov, Hlavná 73, Prešov, IČO: 327 646, právne zastúpený JUDr. Alojz Naništa, advokát, so sídlom Sládkovičova 8, Prešov, 3/ Slovenská republika - Slovenská správa ciest Bratislava, so sídlom Miletičova 19, Bratislava, IČO: 003 328, o náhradu za užívanie nehnuteľností takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaný v 1. rade **m á** voči žalobcom **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný v 2. rade **m á** voči žalobcom **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaný v 3. rade **m á** voči žalobcom **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručanou súdu dňa 16.1.2009 sa žalobcovia domáhali voči žalovaným náhrady za užívanie nehnuteľností špecifikovaných v žalobe, pričom žalobcovia konštatovali, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti evidovanej na k. ú. v W., Správa katastra W., nachádzajúce sa v k. ú. B., zapísanej v LV č. XXX, a to parcely KN C XXXX/XX- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1578 m², pričom každý zo žalobcov je spoluvlastníkom vo výške podielu v 1. Uvedenú nehnuteľnosť nadobudli žalobcovia do vlastníctva na základe kúpnej zmluvy zo dňa 30.7.1998. Vklad vlastníckeho práva bol povolený pod M. XXXX/XXXX, dňa 5.8.1998. Parcela bola vytvorená geometrickým plánom č. XXX/XX, ktorý vyhotovil X., D. X. K. X, W.. Parcela KN C XXXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1578 m², bola na základe geometrického plánu č. X/XXXX, ktorý vyhotovil J.. Q. A., dňa 12.1.2008 rozdelená, na novovytvorené parcely a to na parcelu KN č. XXXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1201 m² a parcelu KN C XXXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 377 m², pričom na novovytvorenej parcele KN C XXXX/XX sa nachádza inžinierska stavba - cesta III. triedy č. XXXXXX W. - F. - R. a na novovytvorenej parcele KN C XXXX/XX sa nachádza chodník. Inžinierska stavba cesty a chodníka bola postavená na pozemku teraz vo vlastníctve žalobcov, na základe stavebného povolenia č. j. Dopr. XXXX/OD-XX, vydaného dňa 14.3.1983 Okresným národným výborom - odborom dopravy v W.. Tomuto

stavebnému povoleniu predchádzalo územné rozhodnutie o umiestnení stavby zo dňa 24.8.1982, č. výst. XXX/XX-K.. Dňa 12.2.1992 bolo vydané kolaudačné rozhodnutie č. Y-W.-XXXX/XXXX, ktorým bolo povolené užívanie cestnej stavby a táto bola odovzdaná do správy a údržby Okresnej správe ciest a Správe mestských komunikácií W.. Žalovaný v 1.rade nadobudol vlastníctvo k predmetnej stavbe cesty III. triedy č. XXXXXX W. - F. - R. na základe zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, na ktorého s účinnosťou od 1.1.2004 prešlo vlastníctvo k cestám II. a III. triedy. Podľa dohody o prechode majetku a s ním súvisiacich práv a povinností z vlastníctva štátu v správe Slovenskej správy ciest na Prešovský samosprávny kraj zo dňa 29.12.2003 v súvislosti s prechodom vlastníckych práv k cestám II. a III. triedy z vlastníctva štátu do vlastníctva Prešovského samosprávneho kraja prechádzajú veci, ktoré do dňa prechodu podľa tejto dohody slúžili vnútorným organizačným jednotkám Slovenskej správy ciest uvedeným v čl. 4 tejto dohody. Žalobcovia ďalej dôvodili, že je nesporné, že na spornej parcele sa nachádza ako cesta III. triedy tak aj chodník, pričom žalobcovia konštatovali, že majú voči žalovanému v 1., 2. a 3.rade pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie vyššie uvedených nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. B..

2. K žalobe sa písomným podaním doručeným súdu dňa 10.2.2009 (č. I. 44 a nasl. spisu). vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu žalovaný v 1.rade, ktorý uviedol, že inžinierska stavba cesty a chodníka bola postavená na pozemku vo vlastníctve štátu na základe stavebného povolenia a na základe kolaudačného rozhodnutia. Bolo povolené užívanie cestnej stavby a chodníka a stavba bola odovzdaná do Správy a údržby okresnej správy ciest a Správe mestských komunikácií W.. Tak ako žalobcovia v žalobe uviedli na spornej parcele sa nachádza aj cesta III. triedy aj chodník, pričom chodník neprešiel do vlastníctva žalovaného v 1.rade. konštatoval, že na žalovaného v 1.rade prešlo vlastníctvo aj ku komunikácií - ceste III. triedy zo zákona a žalovaný sa nemohol v tomto prípade rozhodovať či túto cestu prevezme do svojho vlastníctva, pričom táto cesta slúži verejným potrebám. Žalovaný v 1.rade nemá z vlastníctva k ceste žiadny úžitok a nijako sa ani na úkor žalobcov neobohacuje. Práve naopak má povinnosť túto cestu udržiavať v prevádzky schopnom stave a má na jej údržbu a opravy nemalé finančné výdavky. Žalovaný v 1.rade nie je podnikateľským subjektom a túto cestu nepoužíva za účelom dosiahnutia zisku. Požiadavku žalobcov na platenie tržného nájomného je potrebné posudzovať za rozporné s dobrými mravmi pokiaľ ide o verejný záujem. Navrhol žalobu žalobcov proti žalovanému v 1.rade v celom rozsahu zamietnuť.

3. Písomným podaním doručeným súdu dňa 12.2.2009 (č. I. 45 a nasl. spisu) sa k žalobe vyjadril aj žalovaný v 3.rade, ktorý uviedol, že neuznáva nároky žalobcov v celom rozsahu. Konštatoval, že pozemok, na ktorom je chodník bol zastavaný v súvislosti ako súčasť stavby cesty III. triedy. Stavba ako celok - cesta III/06810 bola delimitovaná zo Slovenskej správy ciest na Prešovský samosprávny kraj. Komunikácia III. triedy, ktorá je predmetom súdneho sporu sa 1.1.2004 stala vlastníctvom Samosprávneho kraja. Ku dňu podania žaloby žalovaný v 3.rade v žiadnom prípade nebol vlastníkom ani majetkovým správcom objektu, z ktorého podľa žalobcov malo plynúť bezdôvodné obohatenie. Z uvedených dôvodov namietol nedostatok pasívnej legitímácie. Žalovaný v 3.rade uviedol, že mu nevznikol žiaden majetkový ani iný prospech, pričom ide o verejnú komunikáciu postavenú vo verejnom záujme slúžiacu na užívanie verejnosti. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

4. K žalobe sa písomným podaním doručeným súdu dňa 10.3.2009 (č. I. 53 a nasl. spisu) vyjadril aj žalovaný v 2. rade, ktorý uviedol, že vznáša námietku k legálnosti nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcov k nehnuteľnostiam v tom čase zapísaných na LV č. XXX k. ú. B.. Namietal neplatnosť verejnej dražby zo dňa 9.2.1992.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba o náhradu za užívanie nehnuteľnosti, na č. I. 7 je výpis z LV č. XXX okres W., obec W., k. ú. B., na č. I. 8 je kúpna zmluva zo dňa 30.7.1998 kde predávajúcim je M. V. a kupujúcim sú W. Q. a J.. W. K., na č. I. 12 je rozhodnutie Mestského národného výboru v Prešove zo dňa 24.8.1982, pričom ide o územné rozhodnutie o umiestnení stavby, na č. I. 15 je vydanie stavebného povolenia Okresným národným výborom - odbor dopravy v W. zo dňa 14.3.1983 č. F..XXXX/OD-XX, na č. I. 17 sa nachádza kolaudačné rozhodnutie Obvodného úradu v W. č. Y-W.-XXXX/XXXX zo dňa 12.2.1992, na č. I. 19 a nasl. je Dohoda o prechode majetku a s ním súvisiacich práv a povinností z vlastníctva štátu v správe Slovenskej správy ciest na Prešovský samosprávny kraj zo dňa 29.12.2003, na č. I. 26 a nasl. je odborné vyjadrenie č. X/XXXX J.. V. M. k všeobecnej hodnote predmetných parciel, na č. I. 44 sa nachádza vyjadrenie žalovaného v 1.rade

k žalobe, na č. l. 45 sa nachádza vyjadrenie žalovaného v 3.rade k žalobe, na č. l. 53 sa nachádza vyjadrenie žalovaného v 2.rade k žalobe, na č. l. 127 sa nachádza žiadosť žalobcu v 1.rade o odročenie pojednávania a prerušenie konania do konečného rozhodnutia Ústavného súdu, na č. l. 131 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 8C/9/2009-131 z 27.10.2010, ktorým súd konanie prerušil do konečného rozhodnutia vo veci vedenej na Ústavnom súde SR pod sp. zb. IV. ÚS 303/2010, toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 2.12.2010, na č. l. 137 a nasl. sa nachádza nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS303/2010-35 zo dňa 25.11.2010, na č. l. 216 je návrh na zmenu žaloby, na č. l. 222 je vyjadrenie žalobcov prostredníctvom ich právneho zástupcu doručené súdu 24.10.2011, na č. l. 260 je návrh na zmenu žaloby doručený súdu 10.11.2011, na č. l. 281 a nasl. je uznesenie tunajšieho č. k. 8C/9/2009-281 zo dňa 8.12.2011, ktorým súd pripustil zmenu žaloby žalobcami v požadovanom znení, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 15.12.2011, na č. l. 292 a nasl. je vyjadrenie žalovaného v 1.rade, na č. l. 383 a nasl. je vyjadrenie žalobcu v 1.rade prostredníctvom právneho zástupcu doručené súdu 5.6.2013, na č. l. 409 a nasl. je vyjadrenie žalovaného v 1.rade, na č. l. 448 a nasl. je vyjadrenie žalobcu v 1.rade, na č. l. 455 a nasl. je zápisnica o pojednávaní zo dňa 10.9.2013, na č. l. 458 je vyjadrenie žalovaného v 1.rade doručené súdu 20.9.2013, na č. l. 496 a nasl. je návrh na zmenu žaloby doručený súdu žalobcami 16.10.2013, na č. l. 498 a nasl. je znalecký posudok č. XXX/XXXX o všeobecnej hodnote znalca J.. V. M., na č. l. 524 sa nachádza ďalší návrh na zmenu žaloby zo strany žalobcov doručený súdu 17.10.2013, na č. l. 526 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 8C/9/2009-526 zo dňa 18.11.2013, ktorým súd pripustil zmenu žaloby v navrhovanom znení, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 2.12.2013 zároveň bol týmto uznesením prerušené konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 14C/75/2012, pričom vo vzťahu k prerušeniu konania nadobudlo uznesenie právoplatnosť 18.12.2013, na č. l. 563 sa nachádza rozsudok tunajšieho súdu č. k. 14C/75/2012-506 zo dňa 13.1.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 5.2.2018, na č. l. 572 sa nachádza rozsudok KS PO č. k. 2Co/93/2016-614 zo dňa 30.11.2017, ktorým bol potvrdený vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie, na č. l. 580 a nasl. je súkromný znalecký posudok predložený žalovaným v 1.rade, pričom ide o znalecký posudok znalca J.. W. V. č. XX/XXXX, na č. l. 598 a nasl. sa nachádza zápisnica o pojednávaní zo dňa 15.5.2018, pričom pojednávanie bolo odročené z dôvodu žiadosti právneho zástupcu žalobcov týkajúceho sa vyjadrenia k znaleckému posudku, na č. l. 601 sa nachádza vyjadrenie žalobcov k znaleckému posudku predložené žalovaným v 1.rade, na č. l. 604 sa nachádza odpoveď znalca J.. V. na námietky vo vzťahu k metóde použitej v jeho znaleckom posudku a napokon súd ešte oboznamuje už spomínaný znalecký posudok C. L. M. K. č. XX, predložený dnes krátkou cestou súdu ako aj protistranám, právny zástupcom žalobcu v 1.rade a súd ešte ďalej oboznamuje stanovenie výšky nájomného za pozemky vo vlastníctve mesta W. pre obdobie rok 2018, ktoré bolo predložené súdu ako aj protistranám, právny zástupcom žalovaného v 2.rade, ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

6. Z LV č. XXX vyplýva, že žalobcovia sú každý v 1 podielovými spoluvlastníkmi parcely č. KN C XXXX/X o výmere 39 m² - zastavané plochy a nádvoría, parcely č. KN C XXXX/XX o výmere 2440 m² - zastavané plochy a nádvoría a parcely č. KN C XXXX/XX o výmere 1578 m² - zastavané plochy a nádvoría, nachádzajúcich sa v k. ú. B..

7. Z kúpnej zmluvy uzavretej dňa 30.7.1998 vyplýva, že okrem iného nehnuteľnosti zapísané na vyššie uvedenom liste vlastníctva scudzil predávajúci M. V. - B., súkromný podnikateľ kupujúcim W. Q. - E. a J.. W. K. - E. P.-V.. Vklad vlastníckeho práva bol povolený pod M. XXXX/XXXX, dňa 5.8.1998.

8. Z geometrického plánu č. X/XXXX, ktorý vyhotovil J.. Q. A., dňa 12.1.2008 rozdelená, vyplýva, že parcela KN C XXXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1578 m², bola rozdelená na novovytvorené parcely a to na parcelu KN č. XXXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1201 m² a parcelu KN C XXXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 377 m², pričom na novovytvorenej parcele KN C XXXX/XX sa nachádza inžinierska stavba - cesta III. triedy č. XXXXXX W. - F. - R. a na novovytvorenej parcele KN C XXXX/XX sa nachádza chodník.

9. Územné rozhodnutie o umiestnení stavby s označením III/XXXXX W. - Vysielač -Privádzač na DI W. - R. bolo vydané dňa 24.8.1982, č. výst. XXX/XX-K..

10. Na základe stavebného povolenia č. j. F.. XXXX/OD-XX, vydaného dňa 14.3.1983 Okresným národným výborom - odborom dopravy v W., bola postavená inžinierska stavba cesty a chodníku.

11. Dňa 12.2.1992 bolo vydané kolaudačné rozhodnutie č. Y.-W.-XXXX/XXXX, ktorým bolo povolené užívanie cestnej stavby a táto bola odovzdaná do správy a údržby Okresnej správe ciest a Správe mestských komunikácií W..

12. Dňa 29.12.2003 bola medzi účastníkmi Slovenskou republikou, zastúpenou Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a Prešovským samosprávnym krajom podpísaná dohoda o prechode majetku a s ním súvisiacich práv a povinností z vlastníctva štátu v správe Slovenskej správy ciest na Prešovský samosprávny kraj.

13. Písomným podaním doručeným súdu dňa 24.10.2011 (č. I. 216 spisu) žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu navrhli zmenu žaloby tak, že žiadali, aby súd rozhodol tak, že žalovaný v 1.rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 1.rade sumu 9.819,60 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.819,60 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaný v 1.rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 2.rade sumu 9.819,60 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.819,60 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1.rade spoločne a nerozdielne sumu 3.082,42 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.082,42 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 2.rade spoločne a nerozdielne sumu 3.082,42 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.082,42 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní nahradiť žalobcom trovy konania, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

14. Písomným podaním doručeným súdu dňa 10.11.2011 (č. I. 260 a nasl. spisu) žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu navrhli zmenu žaloby v tom zmysle, že žiadali, aby súd zaviazal žalovaného v 1.rade zaplatiť žalobcovi v 1.rade sumu 13.448,37 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 13.448,37 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaný v 1.rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 2.rade sumu 13.448,37 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 13.448,37 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1.rade spoločne a nerozdielne sumu 4.221,51 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.221,51 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 2.rade spoločne a nerozdielne sumu 4.221,51 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.221,51 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní nahradiť žalobcom trovy konania, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

15. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 8C/9/2009-281 zo dňa 8.12.2011 súd pripustil zmenu žaloby v znení, že žalovaný v 1.rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 1.rade sumu 13.448,37 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 13.448,37 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaný v 1.rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 2.rade sumu

13.448,37 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 13.448,37 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1.rade spoločne a nerozdielne sumu 4.221,51 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.221,51 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 2.rade spoločne a nerozdielne sumu 4.221,51 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.221,51 eur od 16.1.2009 do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní nahradiť žalobcom trovy konania, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15.12.2011.

16. Písomným podaním doručeným súdu dňa 23.1.2012 sa k zmenenej žalobe vyjadril žalovaný v 1.rade (č. I. 292 a nasl. spisu), pričom v podstate uviedol, že žalovaný v 1.rade má za to, že žalobcovia už v čase kúpy mali vedomosť o skutočnosti, že sa jedná o pozemky, na ktorých sú postavené inžinierske stavby - cestné, miestne ako aj účelové komunikácie, pričom žalovaný v 1.rade nijakým spôsobom neobmedzil vlastnícke právo žalobcu na dotknutej parcele. V zmysle zásady nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, žalobcovia s týmto obmedzením vlastníckeho práva k pozemku už tento pozemok

do svojho vlastníctva nadobudli, dokonca na základe ich slobodného rozhodnutia žalobcovia nadobudli do vlastníctva výlučne pozemok zastavaný stavbou pozemnej komunikácie vo vlastníctve žalovaného v 1.rade. Žalovaný v 1.rade mal za to, že žalobcovia špekulatívnou kúpou nehnuteľností pozemkov výlučne pod cestnou komunikáciou porušili dobré mravy. Na princíp spravodlivého usporiadania veci poukázal v tom zmysle, že žalobcovia nadobudli nehnuteľnosti za podstatne nižšiu kúpnu cenu než boli ocenené znalcom, čiže žalobca tak už pri kúpe nehnuteľnosti získal určité finančné „zadosťučinenie“. Poukázal na § 3 OZ s tým, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Navrhol žalobu voči nemu zamietnuť.

17. Písomným podaním doručeným súdu dňa 5.6.2013 (č. I. 383 a nasl. spisu) sa k vyjadreniu žalovaného v 1.rade z 23.1.2012 vyjadril žalobca v 1.rade v tom zmysle, že poukázal na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS PO, k otázke náhrady bezdôvodného obohatenia v prípade užívania pozemkov zastavaných pozemnými komunikáciami, ktoré sa konalo dňa 10.1.2013, na ktorom bolo prijaté stanovisko v znení, že bezdôvodného obohatenia vzniká nielen v prípade ak sa protiprávne rozmnoží majetok obohateného, ale aj vtedy ak sa doterajší majetok nezmenšil, hoci by k tomu došlo, keby bol obohatený plnil svoje povinnosti (R 25/1986), pričom niet dôvodu nevzťahovať uvedené pravidlo aj na stav, ak obohatený vrátane verejnoprávneho subjektu využíva pozemok bez právneho dôvodu na účely komunikácie. Primeranú náhradu za bezdôvodného obohatenia v prípade sporu určí súd podľa okolností konkrétneho prípadu. Medzi okolnosťami, ktoré môžu determinovať výšku náhrady, patrí aj odplata za užívanie porovnateľného pozemku v odplatných zmluvných vzťahoch.

18. Na pojednávaní konanom dňa 10.9.2013 právni zástupcovia strán sporu zotrvali na svojich doterajších písomných vyjadreniach, pričom žalovaní v podstate primárne namietali porušenie dobrých mravov za predpokladu požadovania trhovej ceny nájmu ako v prípade pozemkov, ktoré slúžia na podnikanie a nie pozemku, ktorý slúži verejnému účelu. Žalobcovia v podstate konštatovali, že verejnosť má právo pozemnú komunikáciu užívať, avšak nesúhlasia s tým, že vlastník stavby, t.j. komunikácie má právo bezplatne užívať túto stavbu, ktorá sa nachádza na pozemku žalobcov.

19. Písomným podaním doručeným súdu dňa 16.10.2013 (č. I. 496 a nasl. spisu) sa žalobca v 1.rade navrhol zmenu žaloby v tom zmysle, že žalovaný v 1.rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 1.rade sumu 13.472,21 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 13.472,21 eur od 16.1.2009 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1.rade spoločne a nerozdielne sumu 4.229 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.229 eur od 16.1.2009 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní nahradiť žalobcovi v 1.rade trovy konania, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

20. Písomným podaním doručeným súdu dňa 17.10.2013 (č. I. 524 a nasl. spisu) sa žalobca v 2.rade navrhol zmenu žaloby v tom zmysle, že žalovaný v 1.rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 2.rade sumu 13.472,21 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 13.472,21 eur od 16.1.2009 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 2.rade spoločne a nerozdielne sumu 4.229 eur, spolu so zákonným 10,50% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.229 eur od 16.1.2009 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, žalovaní v 1. až 3.rade sú povinní nahradiť žalobcovi v 2.rade trovy konania, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

21. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 8C/9/2009-526 zo dňa 18.11.2013 súd pripustil zmenu žaloby v žalobcami vyššie uvedenom navrhovanom znení, pričom zároveň prerušil toto konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 14C/75/2012.

22. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 14C/75/2012-506 zo dňa 13.1.2016 v právnej veci žalobcov v 1.rade W. Q., v 2.rade J. W. K. proti žalovanému Prešovský samosprávny kraj so sídlom v Prešove, zastúpený Správou a údržbou ciest Prešovského samosprávneho kraja o náhradu za užívanie nehnuteľností rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1.rade sumu 8.645,12 eur spolu s 9,5% ročným úrokom z omeškania od 22.2.2007 do zaplatenia, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu v 1.rade zamietla, žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi v 1.rade trovy konania v sume 4.219,50 eur, na účet právneho zástupcu žalobcu v 1.rade,

v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2.rade sumu 8.645,12 eur spolu s 9,5% ročným úrokom z omeškania od 22.2.2007 do zaplatenia, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu v 2.rade zamietla, žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi v 2.rade trovy konania v sume 4.345,61 eur, na účet právneho zástupcu žalobcu v 1.rade, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

23. Rozsudkom KS PO č. k. 2Co/93/2016-614 zo dňa 30.11.2017 Krajský súd ako súd odvolací potvrdil rozsudok tunajšieho súdu č. k. 14C/75/2012-506 zo dňa 13.1.2016 a nepriznal stranám náhradu trov odvolacieho konania. Uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 5.2.2018.

24. Zo znaleckého posudku č. XXX/XXXX (č. I. 498 a nasl. spisu) znalca J. V. M. vyplýva, že všeobecná hodnota nájmu k predmetným pozemkom za obdobie od 17.1.2007 do 31.12.2007 je zaokrúhlene vo výške 17.200 eur a všeobecná hodnota nájmu k predmetným pozemkom za obdobie od 1.1.2008 do 31.12.2008 je zaokrúhlene vo výške 18.100 eur, čo predstavuje za rok 2007 pomer 10,92 eur/m² a za rok 2008 pomer 11,49 eur/m².

25. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca J. W. V. (č. I. 580 a nasl. spisu) vyplýva, že za predmetné pozemky (spoločne za chodník a cestu) za rozhodné obdobie je rekapitulácia nájmu spolu vo výške 18.600 eur.

26. Zo znaleckého posudku č. XX C. L. M. K. (č. I. 629 a nasl. spisu) vyplýva z rekapitulácie všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov to, že rekapitulácia nájmu z roku 2007 predstavovala spolu za predmetné pozemky zaokrúhlene 18.500 eur a rekapitulácia nájmu za rok 2008 za predmetné pozemky predstavovala zaokrúhlene 19.00 eur. Zároveň je v tomto znaleckom posudku ešte konštatovaná aj rekapitulácia nájmu k roku 2009 za predmetné pozemky zaokrúhlene vo výške 19.900 eur.

27. Na pojednávaní konanom dňa 25.9.2018 právny zástupca žalobcu v 1. rade uviedol, že poukazuje na právoplatné rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 14C 75/2012 z 13.1.2016, žalobu považoval za dôvodnú. Poukázal na znalecký posudok č. XX C. L. M. K.. Navrhol žalobe vyhovieť a nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

28. Na tom istom pojednávaní právny zástupca žalobcu v 2. rade uviedol, že základ nároku je podľa jeho právneho názoru daný, pričom spor môže byť jedine ohľadom výšky. Konštatoval, že znalecký posudok J. V. pracoval s metódou polohovej diferenciacie, avšak v zmysle ustálenej judikatúry je najsprávnejšou metódou, tzv. metóda porovnávacia tak, ako tomu bolo v znaleckom posudku č. XX C. L. M. K.. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť v zmysle jej posledných zmien, pričom v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania. Nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

29. Právna zástupkyňa žalovaného v 1. rade rovnako na tomto pojednávaní uviedla, že podľa jej právneho názoru nárok nie je daný, nakoľko predmetná cesta, resp. chodníky boli stavbou oprávnenou a boli postavené v minulom režime so súhlasom vtedajšieho vlastníka. Konštatovala, že realizácia práv žalobcov v tomto konaní je v rozpore s dobrými mravmi. Poukázala ešte na to, že parcela KNC č. XXXX/XX je chodníkom, pričom Prešovský samosprávny kraj (žalovaný v 1.rade) nie je vlastníkom chodníkov zo zákona, teda namietala nedostatok pasívnej legitímácie. Namietala, že v zmene žaloby zo dňa 16.10.2013 je už vyššia suma ako v žalobe, tak nad sumu stanovenú v žalobe považuje nárok za premlčaný. Konštatovala, že ak by aj súd uznal nárok tak navrhla súdu využiť tzv. moderačné právo nakoľko žalovaní nadobudli tieto stavby zo zákona, nemali možnosť ich odmietnuť. Záverom konštatovala, že predmetné pozemky už nie sú vo vlastníctve žalobcov nakoľko boli scudzené žalobcami v prospech národnej diaľničnej spoločnosti. Navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť, v prípade úspechu si uplatnila náhradu trov konania a nemala návrhy na doplnenie dokazovania.

30. Právny zástupca žalovaného v 2. rade na tomto pojednávaní uviedol, že požaduje žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázal na rozhodnutie z 24.8.1982, ktoré bolo vydané Mestským národným výborom o rozhodnutí a umiestnení stavby, pričom konštatoval, že po parcele KNC č. XXXX mal viesť diaľničný privádzač, pozemok však patril v tom čase ešte Československému štátu a stavba bola nie len oprávnená ale aj povolená. Uviedol, že podnik Koža, Guma, Textil ako správca časti majetku štátu súhlasil a obmedzil správu majetku štátu sám vo vzťahu k sebe. Pri dobrovoľnej dražbe nemohla táto stavba tvoriť súčasť prevádzkovej jednotky, pričom konštatoval, že pôvodnou žalobou z januára 2009

bola výška náhrady bezdôvodného obohatenia (nie nájmu, nakoľko nájomný vzťah tam neexistuje) stanovená na 8,165 eur/m², pričom v aktuálne predloženom znaleckom posudku už ide o výšky za rok 2007 11,74 eur, 2008 12,07 eur/m² a 2009 12,64 eur/m², teda vniesol námietku premlčania vo vzťahu k tomuto rozdielu. Žalobcovia kupovali pozemok už s týmito zaťažením, teda so stavbami (cesta a chodník) a vedeli, že sú tam tieto stavby. Otázka je, či je morálne teda v takomto prípade požadovať nejakú náhradu, keď sa kúpila vec „s vadou“. Dôvodil, že žalobcovia neposkytujú žiadne služby pre žalovaného, ale ide len o výkon vlastníckeho práva. Pri potenciálnom priznaní náhrady je potrebné vziať do úvahy princíp spravodlivosti. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť a nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

31. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

32. Podľa čl. 2 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

33. Podľa čl. 20 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

34. Podľa čl. 20 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

35. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

36. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

37. Podľa § 132 ods. 1 OZ, vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

38. Podľa § 134 ods. 1 OZ, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

39. Podľa § 134 ods. 2, OZ, takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125).

40. Podľa § 134 ods. 3 OZ, do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

41. Podľa § 134 ods. 4 OZ, pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

42. Podľa § 129 ods. 1 OZ, držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

43. Podľa § 130 ods. 1 OZ, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

44. Podľa § 130 ods. 2 OZ, ak zákon neustanovuje inak, má oprávnený držiteľ rovnaké práva ako vlastník, najmä má tiež právo na plody a úžitky z veci po dobu oprávnenej držby.

45. Podľa § 123 OZ, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

46. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

47. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

48. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

49. Podľa § 458 ods. 1 OZ, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

50. Podľa § 2 ods. 1 zákona 427/1990 Zb. v platnom znení, o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby (ďalej len zákon) predmetom prevodu vlastníctva podľa tohto zákona sú hnutelné a nehnuteľné veci, ktoré ako majetková podstata prevádzkových častí organizácií pôsobiacich v oblasti služieb, obchodu a inej než poľnohospodárskej výroby tvoria alebo môžu tvoriť súbor, ktorý je ucelenou hospodárkou alebo majetkovou jednotkou (ďalej len „prevádzková jednotka“).

51. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na
a/ diaľnice
b/ cesty
c/ miestne komunikácie a
d/ účelové komunikácie.

52. Podľa § 1 ods. 3 cit. zákona, pozemnú komunikáciu tvorí cestné teleso a jej súčasti. Cestné teleso je ohraničené vonkajšími hranami priekop, rigolov, násypov a zárezov svahov, zárubných a obkladových múrov, päťou oporných múrov a pri miestnych komunikáciách pol metra za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelených pásov.

53. Podľa § 3d ods. 2 cit. zákona (vlastníctvo a správa pozemných komunikácií), cesty II. triedy a III. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Prejazdne úseky ciest II. a III. triedy cez colné priestory sú vo vlastníctve štátu.

54. Podľa § 3d ods. 3 cit. zákona, miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí.

55. Podľa § 4 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), prejazdným úsekom cesty sa rozumie úsek cesty vedúcej v území zastavanom alebo určenom na súvislé zastavanie; hranica tohto územia sa určí obdobne ako pri cestných ochranných pásmach (§ 15 ods. 2 <<http://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1984/35/19840701>>). Šírkou prejazdneho úseku je šírka vozovky s krajnicami medzi zvýšenými obrubami chodníkov (zelených pásov a podobne); ak prechádza v obci cesta s priekopami (svahmi, múrmi, terasami), je šírka prejazdneho úseku určená ohraničením cestného telesa (§ 8 ods. 1 <<http://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1984/35/19840701>>).

56. Podľa § 4 ods. 2 cit. vyhlášky, správca komunikácie udržiava prejazdny úsek cesty v rozsahu zodpovedajúcom spôsobu údržby príľahlej voľnej trate; údržbu presahujúcu tento rozsah zabezpečuje miestny národný výbor.

57. Podľa § 7 ods. 1 cit. vyhlášky miestne komunikácie sa rozdeľujú na
a) miestne komunikácie I. triedy, medzi ktoré patria hlavné mestské komunikácie vyhovujúce technicky všetkým druhom dopravy (napríklad komunikácie, po ktorých sa vedie aj hromadná verejná doprava, zberné, výpadové a iné zvlášť významné mestské komunikácie),
b) miestne komunikácie II. triedy, medzi ktoré patria ostatné mestské komunikácie a komunikácie pokiaľ vyhovujú premávke všetkých druhov motorových vozidiel,

- c) miestne komunikácie III. triedy, medzi ktoré patria ostatné miestne komunikácie, pokiaľ sú aspoň obmedzene prístupné premávke motorovými vozidlami,
- d) miestne komunikácie IV. triedy, ktoré nie sú ani obmedzene prístupné premávke motorovými vozidlami (napríklad cestičky, chodníky, samostatné cyklistické cestičky, samostatné chodníky, schody a podobne).

58. Podľa § 8 ods. 1 cit. vyhlášky, cestný pozemok tvorí teleso diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a cestné pomocné pozemky. Teleso diaľnic, ciest a miestnych komunikácií je ohraničené zvýšenou obrubou chodníkov, prípadne zelených pásov, vonkajšími hranami cestných alebo záchytných priekop a rigolov, svahov cestných násypov a zárezov alebo vonkajšími hranami päty oporných múrov a tarasov alebo vonkajšími hranami koruny obkladových a zárubňových múrov, prípadne vonkajšími hranami zárezov nad týmito múrmi.

59. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov Tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, 1) vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len "pozemok pod stavbou").

60. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov 1) vlastníkom stavby 4) prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len "vlastník stavby"), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, 5) bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

61. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu.

62. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.

63. Podľa čl. 2 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ak sa spor na základe prihladnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

64. Podľa čl. 5 základných princípov CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prietahom v konaní.

65. Na základe vykonaného dokazovania, zisteného skutkového stavu ako aj citovaných právnych predpisov súd prvej inštancie konštatuje, že predmetný spor je potrebné podrobiť nielen z pohľadu pozitívoprávneho, ale aj z pohľadu jusnaturalistického, najmä cez prizmu dobrých mravov. Len na margo súd prvej inštancie poukazuje na fakt, že k inštitútu dobrých mravov treba pristupovať ako k stáročia sa vyvíjajúcemu inštitútu, ktorý vo svojej bazálnej podstate však ostáva až na drobné výnimky plynúce z celkového spoločenského vývoja nemenný.

66. Dobré mravy netvorí spoločenský normatívny systém, ale sú skôr merítkom etického hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcim všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti, poctivého správania a dobra. Dobré mravy sú vykladané ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť vystihujú podstatné historické tendencie, sú uznávané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných.

67. Už v rímskom práve bolo vlastnícke právo koncipované ako najrozsiahlejšie právo k veci, t. j. jednotliviec mal v princípe úplné právo nad vecou, jeho výkon však podliehal určitým obmedzeniam, ktoré vyplývali z povahy ľudskej pospolitosti, ako aj z existujúcich sociálnych a politických predstáv hodnotových kategórií. Viazanosť vlastníckeho práva v záujme ostatných individuálnych vlastníkov, ktorí by boli neobmedzeným výkonom práva určitého jednotlivca obmedzovaní, ako aj viazanosť vlastníckeho práva v záujme celej spoločnosti boli nevyhnutnými postulátmi už rímskeho právneho poriadku (Rebro Karol, Blaho Peter, 1997, Rímske právo, 2. doplnené vydanie, Bratislava: MANZ, ISBN 80-85719-08-8).

68. Občiansky zákonník, ani iný predpis nedefinuje pojem bonos mores, teda dobré mravy. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok spoločnosti a zákonodarca ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Z toho vyplýva, že tieto morálne pravidlá majú objektívnu povahu, a preto akékoľvek súhlasné, a teda subjektívne motivované vyhlásenie zmluvných strán, nie je smerodajné v tom, či nimi uzavretá zmluva je v súlade s dobrými mravami, alebo nie. (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. augusta 2008, sp. zn. 16Co/152/2008).

69. S poukazom na žalobcami podanú žalobu, súd prvej inštancie zdôrazňuje, že samotné podanie takejto žaloby je právom aprobovaný postup jednak v zmysle Civilného sporového poriadku a jednak podľa § 2 ods. 3 Ústavy SR. Otáznym a v tomto konaní sporným sa javí to, či takémuto výkonu práva je potrebné poskytnúť právnu ochranu, pričom súd prvej inštancie v predmetnej veci vidí príkry rozpor s dobrými mravami.

70. Z vykonaného dokazovania mal ďalej súd prvej inštancie za preukázané, že žalobcovia vedeli, že budú obmedzení na svojich vlastníckych právach, pretože cestné teleso sa na týchto pozemkoch v čase ich kúpy žalobcami už nachádzalo, pričom išlo o oprávnenú stavbu (body 9-11 tohto rozsudku. Žalobcovia ako vlastníci nieže boli cestným telesom obmedzení na svojich vlastníckych právach, ale súd prvej inštancie považuje za nutné uviesť, že ako právni nástupcovia predchádzajúcich vlastníkov chceli byť (vzhľadom na vedomosť o reálnom stave pozemkov) na svojich vlastníckych právach obmedzení, pretože im bolo (muselo byť) zrejmé, že tieto pozemky sú vo faktickom stave, v akom sa nachádzajú, nepoužiteľné napr. na výstavbu a pod., keďže sa na nich nachádza stavba - cestné teleso.

71. Podľa názoru súdu preto uvedené obmedzenie pozemku stavbou mohlo a malo byť zohľadnené v kúpnej cene, za akú uvedené pozemky nadobúdali žalobcovia, teda akékoľvek čo i len potenciálne obmedzenie bolo odrazené v kúpnej cene. Je potrebné poukázať aj na fakt, že žalobcovia vstúpili do práv ich právnych predchodcov, pričom v danom prípade ide o vecné právo (vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, § 123 OZ), pričom nadobúdatelia nemohli predpokladať, že výkon ich vlastníckeho práva bude väčší, ako bol ich právneho predchodcu.

72. Úvahu žalujúcej strany, že všeobecnú hodnotu vecného bremena je potrebné stanoviť tak ako keby predmetné pozemky boli nezastavané, tzn. v stave pred ich „poškodením“ (zastavaním), t. j. akú peňažnú čiastku by bolo potrebné vynaložiť za prenájom porovnateľného nezastavaného pozemku v predmetom území - v k. ú. B. súd prvej inštancie považoval za čisto hypotetickú. Ak by sa súd riadil touto logikou, príkladom (pochopiteľne uvedomujúc si že ide o hnutelnú vec) by analogicky išlo o obdobnú situáciu, ako keby vlastník vandalom viditeľne poškodeného automobilu tento predal a kupujúci by si následne uplatňoval nejakú finančnú náhradu, ako by toto auto nebolo poškodené.

73. Je potrebné tiež poukázať na to, že žalobcovia nepredložili žiadnu ponuku realitných kancelárií, ktorá by aspoň približne kopírovala pozemky („znehodnotenú“ zastavaním cestným telesom), ktoré nadobudli žalobcovia, teda je otázne, aká je reálna cena - hodnota obmedzenie, takýchto cestným telesom zastavaných pozemkov, zdôrazňujúc a rešpektujúc pritom zmluvnú voľnosť zmluvných strán pri uzatváraní takýchto zmlúv. Nebolo teda preukázané, pričom toto bremeno zaťažuje žalujúcu stranu, že by realitné kancelárie mali v ponuke na predaj/prenájom pozemky zastavané napr. cestným telesom, teda len ťažko možno hovoriť o trhových cenách za náhradu užívania takýchto nehnuteľností, keď ani samotný trh takéto ponuky negeneruje.

74. Zneužitie práva nemôže byť predmetom dokazovania ako právny inštitút. Skutkový stav, ktorý je výsledkom dokazovania, až následne po svojom ustálení môže byť právne vyhodnotený tak, že skutková podstata zneužitia práva bola naplnená. Záver o naplnení skutkovej podstaty zneužitia práva je výsledkom právneho hodnotenia ustáleného skutkového stavu. (Uznesenie Ústavného súdu SR zo 7. júna 2016, č. k. III. ÚS 357/2016-16). Zo zisteného skutkového stavu možno uzavrieť, že na jednej strane vlastnícke právo žalobcom svedčí, avšak na strane druhej je potrebné povedať, že nie je vylúčené ani zneužívanie tohto vlastníckeho práva, k čomu podľa názoru súdu dochádza aj v prejednávanom spore.

75. Záverom súd prvej inštancie uvádza, že zásada súladu výkonu práv s dobrými mravmi predstavuje významný princíp, ktorý v odôvodnených prípadoch dovoľuje zmierňovať tvrdosť zákona a dáva sudcovi priestor pre uplatnenie pravidiel slušnosti. Konanie proti dobrým mravom je konaním protiprávnym. (nález Ústavného súdu ČR z 21. októbra 2008, sp. zn. IV. ÚS 1735/07). Úlohou súdov je prejednávania jednotlivých vecí aj nastavovanie morálky a slušnosti v spoločnosti.

76. Špekulatívne nadobúdanie vlastníckeho práva len za účelom vytvárania zisku v dôsledku právnych reziduí z minulosti nemôže podľa názoru súdu prvej inštancie obstať. Nejedná sa pritom o prípad ojedinelý, ale o sériu súdnych sporov (ako žalobca v 1. rade sám uvádza v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8C 161/2011 v tlačive pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorým navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov na č. I. 131, ide o cca 50 súdnych sporov vedených na tunajšom súde), pričom všetky sú viac-menej v rovnakom právnom i spoločenskom kontexte. Poskytnutím právnej ochrany takémuto konaniu by bezpochyby dochádzalo k rozkladu konceptu dobrých mravov, čo je neprípustné.

77. S ohľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti I. tohto rozsudku a žalobu žalobcov zamietol.

78. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

79. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

80. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

81. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobcovia neboli v konaní úspešní, preto majú v konaní úspešní žalovaní voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.